

Právní předpisy definující hluchoslepotu
Sestavil: Jan Jakeš, VIA hluchoslepých z.s.
Stav ke dni: 10.12.2015

Dokument má dvě části:

- Seznam právních předpisů definujících hluchoslepotu;
- Ustanovení právních předpisů vymezující hluchoslepotu.

A. Seznam právních předpisů definujících hluchoslepotu

Zákon č. 155/1998 Sb., o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob,
ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a
náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely
invalidity (vyhláška o posuzování invalidity).
Příloha: Procentní míry poklesu pracovní schopnosti.

Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně
souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
Příloha: Zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku a
zdravotní stavy vylučující jeho přiznání. I. Zdravotní postižení odůvodňující přiznání
příspěvku na zvláštní pomůcku.

Vyhláška č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o dávkách osobám
se zdravotním postižením, v platném znění.
Příloha 4: Zdravotní stavy, které lze považovat za podstatné omezení schopnosti
pohyblivosti a orientace pro účely přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením.

Memorandum - pro poskytování kompenzačních pomůcek z titulu hluchoslepoty (ze dne
10.12.2001).

B. Ustanovení právních předpisů vymezující hluchoslepotu

Zákon č. 155/1998 Sb., o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob, ve
znění pozdějších předpisů.

§ 2 odst. 2:

Za hluchoslepe se pro účely tohoto zákona považují osoby se souběžným postižením sluchu
a zraku různého stupně, typu a doby vzniku, u nichž rozsah a charakter souběžného

sluchového a zrakového postižení neumožňuje plnohodnotný rozvoj mluvené řeči, nebo neumožňuje plnohodnotnou komunikaci mluvenou řečí.

Vyhláška č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity).

Příloha „Procentní míry poklesu pracovní schopnosti“

[Poznámka autora: Kombinovaná postižení sluchu a zraku jsou vymezena v kapitole VII a kapitole VIII oddíl A. Hluchoslepota je definována v kapitole VIII oddíl C.]

Kapitola VII - Postižení oka, očních adnex, zraku

Obecné posudkové zásady:

Při hodnocení míry poklesu pracovní schopnosti je rozhodující zhodnocení kvality vidění podle výsledků řady funkčních zkoušek: zrakové ostrosti do dálky i do blízka, zorného pole, citlivosti na kontrast, adaptace na tmou, barvocitu, oční motility. Pro stanovení míry poklesu pracovní schopnosti je rozhodující stupeň poškození zrakových funkcí a jeho dopad na kvalitu vidění, schopnost čtení, schopnost práce do blízka, orientaci v prostoru, přizpůsobivost měnícím se světelným podmínkám. Pro posouzení míry poklesu pracovní schopnosti platí, že poruchy vidění se vždy hodnotí s optimální korekcí.

1e těžká slabozrakost obou očí, se závažným postižením intelektu nebo sluchu na úrovni hluchoty

- Míra poklesu pracovní schopnosti v %: 70-80

Kapitola VIII - Postižení ucha, bradavkového výběžku, sluchu

Obecné posudkové zásady:

Při hodnocení míry poklesu pracovní schopnosti je rozhodující rozsah omezení smyslové funkce sluchu vztahující se k vnímání přítomnosti zvuků, rozlišování a lateralizace zvuků, určení výšky, hloubky a kvality zvuků, rozeznávání řeči a schopnost mluvení/řeči. Prokázání hluchoty nebo poruchy sluchu se musí opírat o anamnézu, otoskopické vyšetření, audiologické vyšetření tónovou a slovní audiometrií, tympanometrií, měření reflexů středoušních svalů, evokované kmenové potenciály (BERA), vyšetření otoakustických emisí, zkoušku rozumění řeči se sluchadlem. Hranicí mezi nedoslýchavostí a hluchotou je, že sluchově postižený vybavený sluchadlem, v tiché místnosti, ve které úroveň rušivých zvuků nepřesahuje 50 dB, rozumí bez odezírání vyslovení jednoduchých vět alespoň 90 procenty. Pro stanovení míry poklesu pracovní schopnosti jsou nejvýznamnější ztráty sluchu na řečových frekvencích 500 Hz, 1000 Hz, 2000 Hz a 4000 Hz vzdušného vedení na lépe slyšícím uchu. Pro posouzení míry poklesu pracovní schopnosti platí, že poruchy sluchu se vždy hodnotí s optimální korekcí sluchadlem/implantátem.

Oddíl A - Postižení ucha, bradavkového výběžku, sluchu

3 Oboustranná úplná nebo praktická hluchota, se závažným postižením intelektu nebo zraku na úrovni těžké slabozrakosti obou očí

- Míra poklesu pracovní schopnosti v %: 70-80

Kapitola VIII - Postižení ucha, bradavkového výběžku, sluchu

Oddíl C - Hluchoslepota

Obecné posudkové zásady:

Při hodnocení míry poklesu pracovní schopnosti je rozhodující rozsah omezení smyslové funkce zraku a sluchu a dopad na schopnost orientace a komunikace.

1 Hluchoslepota

1a lehčí forma, v rozsahu oboustranné středně těžké nedoslýchavosti (ztráta slyšení podle Fowlera 40 až 65 procent) a oboustranné silné slabozrakosti (vizus 6/60-3/60) nebo oboustranné koncentrické omezení zorného pole v rozsahu 30 až 10 stupňů, i když centrální ostrost není postižena

- Míra poklesu pracovní schopnosti v %: 35-45

1b těžká forma, v rozsahu oboustranné těžké nedoslýchavosti až hluchoty a oboustranné těžké slabozrakosti

- Míra poklesu pracovní schopnosti v %: 60-70

1c hluchoslepota s postižením intelektu (podle tíže postižení)

- Míra poklesu pracovní schopnosti v %: 70-90

1d praktická nebo úplná hluchota s praktickou nebo úplnou nevidomostí

- Míra poklesu pracovní schopnosti v %: 90

Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Příloha „Zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku a zdravotní stavy vylučující jeho přiznání“

I. Zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku

3. Za těžké sluchové postižení se považuje:

c) těžká forma hluchoslepoty, kombinované těžké postižení sluchu a zraku, funkčně v rozsahu oboustranné těžké nedoslýchavosti, kterou se rozumí ztráta sluchu v rozsahu 56 - 69 dB, ztráta slyšení 65 - 84 % až ztráta sluchu v rozsahu oboustranné hluchoty a ztráta zraku v rozsahu těžké slabozrakosti obou očí, kterou se rozumí zraková ostrost s optimální korekcí v intervalu 3/60 (0,05) - lepší než 1/60 (0,02).

Vyhláška č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o dávkách osobám se zdravotním postižením, v platném znění.

Příloha 4 „Zdravotní stavy, které lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace pro účely přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením“

2. Za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace na úrovni těžkého funkčního postižení pohyblivosti a orientace lze považovat tyto zdravotní stavy:

k) kombinované postižení sluchu a zraku (hluchoslepota) funkčně v rozsahu oboustranné středně těžké nedoslýchavosti, kterou se rozumí ztráta sluchu podle Fowlera 40 až 65%, a oboustranné silné slabozrakosti, kterou se rozumí zraková ostrost s nejlepší možnou korekcí na lepším oku, kdy maximum je menší než 6/60 a minimum rovné nebo lepší než 3/60, nebo oboustranné koncentrické zúžení zorného pole v rozsahu 30 až 10 stupňů, i když centrální ostrost není postižena,

3. Za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace na úrovni zvláště těžkého funkčního postižení nebo úplného postižení pohyblivosti a orientace lze považovat tyto zdravotní stavy:

k) kombinované těžké postižení sluchu a zraku (těžká hluchoslepota) funkčně v rozsahu oboustranné těžké nedoslýchavosti až hluchoty, kterou se rozumí ztráta sluchu podle Fowlera horší než 65%, a oboustranná těžká ztráta zraku, kterou se rozumí zraková ostrost s korekcí, kdy maximum je menší než 3/60, minimum lepší než 1/60,

Memorandum - pro poskytování kompenzačních pomůcek z titulu hluchoslepoty (ze dne 10.12.2001).

Zlepšení orientace a komunikace pro těžce postižené hluchoslepotou vyžaduje specifický přístup v přiznávání kompenzačních pomůcek /včetně sluchadel/.

čl. II

ODBORNÁ KRITERIA HLUCHOSLEPOTY (pro předepsání specifických pomůcek)

Odst. 1 : Posouzení vady zraku

Odst. 2 : Posouzení vady sluchu

Odst. 3 : Posouzení psychologa

Psycholog posuzuje pacienta z hlediska funkčního a to podle této definice:

"Hluchoslepota je zdravotní postižení vyvolané souběhem (kombinací) sluchového a zrakového postižení. Je to kategorie vyznačující se nutností individuálního a specifického přístupu, a to at' již v otázce výchovy, tak následně v oblasti vzdělávání a sociální rehabilitace. Omezení, ztráta a trvalá absence přirozeného sluchového a zrakového kontaktu s okolím jsou příčinou závažných poruch v oblasti mezilidské komunikace, prostorové orientace, fyzického, psychického a sociálního zdraví, a to bez ohledu na věk pacienta. Řešení těchto problémů vyžaduje včasnou specifickou péči a pomoc oftalmologa, foniatra, psychologa a spec. pedagoga."